

Evropská dohoda o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí a povinnost ohlašování přepravy nebezpečných odpadů

| Ing. Jitka Lochovská, Ing. Václav Kuncel, INISOFT Consulting s.r.o.

Podmínky mezinárodní silniční přepravy nebezpečných věcí upravuje tzv. Dohoda ADR (Evropská dohoda o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí). Její znění bylo vyhlášeno MZV již v roce 1987 pod č. 64/1987 Sb. a ČR ji ratifikovala hned po svém vzniku v roce 1993, přičemž od téhož roku tak platí i pro vnitrostátní přepravu na území ČR.

Podstatnou částí dokumentu jsou přílohy A a B, které představují konkrétní pravidla pro přepravu nebezpečných věcí po silnici, včetně klasifikace nebezpečných věcí, značení, používání obalů, používání cisteren, postupů před odesláním, používání dopravních prostředků (včetně nakládky a vykládky) atd. Tyto přílohy se každé dva roky novelizují (vždy v lichý rok). V současné době je platná verze ADR 2019, účinná od 1. 1. 2019.

účastný na přepravě nebezpečných věcí má své povinnosti. Zainteresovaný tak není jenom dopravce, ale i osoba předávající nebezpečné věci a osoba provádějící vykládku. Odesílatel tak musí zajistit, aby dopravce obdržel nebezpečné věci s řádně vyplněnými průvodními doklady a ve schválených obalech s předepsaným značením. Musí zajistit proškolení ostatních osob podílejících se na přepravě a ustanovit bezpečnostního poradce. Tyto povinnosti nevycházejí z dohody o ADR, ale

Nejširší spektrum povinností však připadá na samotného dopravce, který může převzít nebezpečné věci pouze do způsobilého dopravního prostředku s vystavenými předepsanými doklady a výbavou a označeného bezpečnostními značkami. Musí zajistit proškolení osádky dopravního prostředku a ustanovit bezpečnostního poradce pro přepravu nebezpečných věcí. Garantuje přítomnost řádně vyplněných průvodních dokladů přepravovaného zboží a dodržení povinností při nakládce, vykládce, manipulaci, zajištění nákladu, vč. zabránění úniku látek nebo poškození přepravovaných věcí.

Co si mnoho firem neuvědomuje, že společnost, která se podílí na balení, nakládce, plnění nebo vykládce nebezpečných věcí, je jedním z článků silniční přepravy nebezpečných věcí a i ona je povinna ustanovit bezpečnostního poradce v ADR. Tato osoba je pak odpovědná za pomoc při zabránění rizikům při přepravě, a to s ohledem na osoby, majetek a životní prostředí. Hlavním úkolem s ohledem k výše uvedenému je usnadnit podniku provádět činnosti v souladu s platnými předpisy.

Bezpečnostní poradce musí být držitelem osvědčení odborné způsobilosti bezpečnostního poradce pro přepravu nebezpečných věcí po silnici, čehož dosáhne složením zkoušky po absolvování příslušného školení.

Společnost, která se podílí na balení, nakládce, plnění nebo vykládce nebezpečných věcí, je povinna ustanovit bezpečnostního poradce v ADR. <<

Povinnosti vyplývající z Dohody ADR musely být provázány a zakotveny v legislativě ČR, což bylo učiněno zákonem o silniční dopravě, který řeší mj. definici nebezpečných věcí a vymezuje základní povinnosti jednotlivých účastníků přepravy – odesílatele, dopravce a příjemce. Je potřeba zdůraznit, že každý článek

z legislativy ČR, v tomto případě za zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, konkrétně část III § 22 a především § 23.

Osoba zajišťující vykládku nebezpečných věcí (příjemce) musí stejně jako odesílatel proškolení ostatní osoby podílející se na této přepravě a ustanovit bezpečnostního poradce.

Jsou však i situace, kdy se lze přepravě v režimu ADR vyhnout. Dle správného zařazení přepravované nebezpečné věci se dále odvíjí jednotlivé povinnosti a náročnost samotné přepravy. Za určitých podmínek lze přepravu nebezpečných věcí zcela vyjmout z ADR, popř. ji lze provádět v tzv. podlimitním množství, tedy s úlevami z povinností vyplývajících z ADR.

Jiné podmínky se vztahují na fyzické osoby a jiné na podnikatelské subjekty. Některé látky jsou zcela vyjmuty z Dohody ADR, např. přepravované nádoby o objemu 60l hořlavé kapaliny, resp. 240l kapaliny na dopravní jednotku, fyzickými osobami pro vlastní potřebu.

Jiné látky jsou vyňaté částečně, jedná se o tzv. podlimitní množství, které se odvíjí od přepravní kategorie uvedené u jednotlivých látek a směsí. Každá kategorie má stanoveno nejvyšší povolené celkové množství nebezpečné věci na jednu dopravní jednotku, tedy maximální množství, které je tzv. podlimitní. V současné době je zařazeno do jednotlivých přepravních kategorií cca 3000 látek a směsí, které jsou jednoznačně identifikovány charakteristickým čtyřčíslem, tzv. UN kódem. Soupis všech UN kódů je součástí Dohody ADR.

Návodem, jak začít s přepravou nebezpečných věcí, by mělo být uvědomění si, kdo přepravu realizuje, co a v jakém množství. A pozor, pod samostatnými

UN kódy lze najít i nebezpečné odpady, které se ve smyslu Dohody ADR řadí mezi nebezpečné věci.

Ilustrační foto.

Přeprava nebezpečných odpadů

A pak je tu také přeprava nebezpečných odpadů, která se řídí legislativou na úseku odpadového hospodářství a částečně i Dohodou ADR. Každá přeprava nebezpečných odpadů musí být před jejím zahájením dle ustanovení § 40 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, ohlášena elektronicky přes systém SEPNO (Systém evidence přepravy nebezpečných odpadů), a to v rozsahu ohlašovacího listu. Přeprava musí být ohlášena i za podmínky, že množství přepravované látky, v tomto případě odpadů, nedosahuje limitu stanoveného dle Dohody ADR, přičemž tato povinnost platí již od května 2018.

A pozor, jedno nenahrazuje druhé! Platí tedy, že přepravovaná látka musí být vybavena doklady dle ADR (osvědčení o školení řidiče, přepravní doklad, písemné pokyny apod.) a stejně tak doklady dle zákona o odpadech (Identifikační list nebezpečného odpadu a Ohlašovací list přepravy nebezpečného odpadu).

Jak bylo na začátku řečeno, novela předpisu o ADR je aktualizována každé dva roky. Našimi zákazníky a kolegy jsou především pracovníci z oblasti ochrany životního prostředí, ekologové, původci i oprávněné osoby. Ne všichni musí být nutně v ADR zblbělí a i pro ně jsou novinky a jejich aplikace důležité. Jedna z posledních novinek je v případě přepravy podlimitního množství, a to uvedení informací na přepravním dokladu o celkovém přepravovaném množství nebezpečných věcí v jednotlivých přepravních kategoriích. Tyto informace slouží kontrolním orgánům pro snadný přehled přepravovaného nákladu, včetně možnosti kontroly správného zařazení a přepočtu koeficientu pro podlimitní množství.

Pokud potřebujete znát odpovědi na otázky, které aktuálně řešíte, a tento článek vás zaujal, neváhejte využít služeb poradenství společnosti INISOFT Consulting pro řádné plnění legislativních povinností v oblasti všech složek životního prostředí.

Také jsme pro vás připravili řadu vzdělávacích seminářů. Najdete je na <https://www.inisoft.cz/skoleni>. □

inisoft Consulting

KOMPLEXNÍ PORADENSTVÍ V EKOLOGII
SLUŽBY EXTERNÍHO EKOLOGA, AUDITY

VZDĚLÁVÁNÍ
ODBORNÉ SEMINÁŘE A KURZY NA MÍRU

§
AKTUÁLNÍ LEGISLATIVA
METODIKA, VÝKLADY

www.inisoft.cz • consulting@inisoft.cz • +420 485 102 698

inzerce